

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LVII (51) • ŠTEV. (Nº) 1

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 8 de enero - 8. januarja 1998

50 let je tega...

Pred 50 leti je 1. januarja 1948 izšla med Slovenci v Argentini na štirih straneh prva številka našega lista Svobodna Slovenija. Malo je bilo še novih naseljenčev v tej državi, bili so skoraj brez vsega, a ne brez volje. Komaj so se izkrcali, so se takoj Miloš Stare in drugi jasno zavedali, da taka skupnost, kot je naša, ki je odšla iz Slovenije zaradi političnih ali ideoloških razlogov, strnjena in približno enako misleča, nujno potrebuje povezavo, ki bi jo še naprej družila v naslednjih letih. In to je tisk.

Na prvih straneh prve številke piše: „Vse od novembra 1941, ko smo videli prvo številko, pa do leta 1945 je to tajno glasilo zaslužjenih in trpečih Slovencev vodilo borbo proti nasilju okupatorja in divjanju komunistov...”

Danes v Sloveniji ni laških fašistov in nemških nacistov. Je pa v Sloveniji vkljub temu še vedno najstrahotnejše nasilje, ki ga izvajajo komunisti. Laž in krivica pa sta vsakdanja hrana, s katero krmi režim še vedno zaslužjene Slovence...

Naše delo zato ni končano. Dolžni smo, da nadaljujemo delo, započeto že leta 1941 v domovini, pa smo ga morali leta 1945 prekiniti v izgnanstvu.”

Tako je Miloš Stare zasnoval štirinajststnevnik (pozneje tednik) v Argentini, da se z jasno besedo in odločno voljo bori proti komunizmu v Sloveniji, za pravice naroda, za resnico in svobodo. Boj je bil enak prejšnjemu, namen je bil pa težji in brez trenutnega upa na zmago. A ni bil brezploden. Po svojih močeh je širil pravo besedo, razčiščeval pojme ter ohranjal demokratične ideje v naši skupnosti - tu in po svetu - ter jih posredoval podtalno tudi v Slovenijo. Tudi Svobodna Slovenija je doprinesla svoj

novičič k osvoboditvi naroda. Od ustanovitve lista in prvih sotrudnikov ter bralcev je le malo še živih, a ideje lista so prešle na mlajše in preko njih v novo osvobodeno in samostojno deželo pod Triglavom.

Po svojih močeh sodelujemo še sedaj pri demokratizaciji Slovenije. Komunizma ni več, ni se nam treba boriti proti njegovi ideji. Ostali pa so njegovi prištaši, ekonomsko in politično povezani, ki dušijo demokratizacijo in pravno oblikovanje nove države. Tu je še potrebno opozarjati na vrednote, idealizem in pravico ter jasni pogled na revolucijo in protirevolucijo. Tu je še veliko dela, tu je še vedno potreben naš list.

Poleg tega pa je Svobodna Slovenija spremljala življenje, delo in bitje slovenske žile ob Srebrni reki. Poročila, prireditve, organizacije, osebne novice, aktualni trenutki, vse to je na teh straneh našlo omembo in objavo ter se ohranilo za zgodovinarja. Tudi tu gre čas naprej in se odpirajo nova plodna desetletja.

V petdesetih letih izhajanja v Argentini je naš list - najprej pod vodstvom Miloša Stareta, sedaj pa v lasti Zedinjene Slovenije - dosegel neko ravnotežje, se prilagodil novim razmeram, generacijskim, tehničnim in idejnim, a še vedno je ostal povezovalac tukajšnje skupnosti, širitelj demokratičnih idej, borec za pravico in iskalec resnične sprave, ki jo naš narod tako potrebuje. Če bo treba, da vse to doseže, je pripravljen vztrajati še dalje.

Naš cilj je bil, je in bo: svoboda in demokracija ter blagor naše skupnosti v Argentini, po vsem svetu in predvsem v Sloveniji.

Tine Debeljak

Anton Jeglič o svojem programu

Kandidat za ljubljanskega župana, Anton Jeglič, ki ga podpirata SKD in SDS, je na novinarski konferenci 30. decembra osrednjo pozornost namenil predvsem odnosu oziroma potrebi po dobrem sodelovanju med županom in mestnim svetom, kar je tudi predpogoj za učinkovito delovanje mestnih oblasti.

Sicer pa je pred drugim krogom nadomestnih volitev v začetku januarja poudaril, da je nujno upoštevati predvsem usmeritve Evropske listine o lokalni samoupravi in izkušnje razvitejših evropskih držav na tem področju.

Izpostavil je predvsem pripravo strategije ravnanja z mestnimi odpadki in sprejem mestnega proračuna. Poleg tega je opozoril na ustavno določbo, po kateri bi moral parlament z zakonom urediti status glavnega mesta v državi.

Na zadnjem srečanju Antona Jegliča z novinarji sta sodelovala tudi njegov zastopnik Tone Kuntner in Dimitrij Kovačič, ki v vlogi predstavnikov mestnega odbora SDS podpira Jegličeve poglede na prihodnjo razdelitev pristojnosti med županstvom in mestnim svetom.

Hrvati nam tega ne bi smeli narediti

Hrvaški sabor je sprejel odločitev o izbrisu Slovencev iz hrvaške ustave v zelo neprimernem trenutku, je v krajšem pogovoru za Novi list na Reki 23. decembra dejal predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle in vprašal, zakaj spreminjati prav pri Slovencih.

„Tega res ne moremo razumeti. In to med obiskom slovenskega premiera v Zagrebu, od katerega smo upravičeno pričakovali pozitivne premike v slovensko-hrvaških odnosih,” je dejal Peterle.

Želeli bi, je dodal Peterle, da se zadeva vrne na začetek, da se popravi to, kar je bilo po našem prepričanju nepotrebno. Spregledano je bilo, kako ta odločitev lahko vpliva na dobrososedske odnose.

Na vprašanje, ali je treba kaj spremeniti v odnosu do pripadnikov različnih narodnosti, ki živijo v Sloveniji, je Peterle odvrnil, da bi morala tudi Slovenija nameniti večjo skrb in pozornost pripadnikom drugih narodov, ki živijo v Sloveniji. „Zavedati se moramo”, je dejal Peterle, „da imajo Hrvati svoje posebne potrebe. Prav tako tudi Srbi in ostali.”

PAPEŽEVA POSLANICA

Slovenski metropolit dr. Franc Rode in predsednik komisije Pravičnost in mir dr. Anton Stres sta 30. decembra častnikom predstavila prevod poslanice Janeza Pavla II. ob 1. januarju 1998, svetovnem dnevu miru.

Ljubljanski nadškof Franc Rode je v uvodu omenjeni dokument postavil v zgodovinski okvir. Povedal je, da je prvo poslanico poslal že papež Pavel VI. leta 1968 z namenom, da bi 1. januar obhajali kot svetovni dan miru. Izbral je civilni datum, da bi nagovoril tako krščane kot tudi druge religiozne tradicije in ateiste. Teme poslanice se nanašajo na mir, letošnjo pa govori o pravičnosti kot o pogoju za mir.

Anton Stres je izpostavil pomen letošnje papeževe poslanice iz dveh razlo-

gov. Prihodnje leto bo 30. obletnica poslanice za mir in hkrati 50. obletnica Deklaracije za človekove pravice. Poslanica Janeza Pavla II. med drugim poudarja pomen pravičnosti kot temelja spoštovanja človekovih pravic in miru, ki se poraja iz pravičnosti vsakega posameznika. Papež je opozoril na aktualna vprašanja kot pojav globalizacije „brez izrinjanja kogarkoli na rob”, na breme zunanjih dolgov, ki predstavljajo hudo gospodarsko breme nekaterih držav, in na posebne oblike nepravilnosti, kot so nasilje nad ženskami in otroki. Leto 2000 naj bi bilo posvečeno Svetemu duhu, piše v poslanici.

Prevod papeževe poslanice so med drugim poslali predsedniku Milanu Kučanu in predsedniku DZ Janezu Podobniku.

Vračanje gozdov Cerkvi

Kmalu bodo v vladi oziroma koaliciji spet na vrsti vprašanja o možnih rešitvah glede vračanja nacionaliziranih cerkvenih gozdov. Vodja poslanske skupine LDS Tone Anderlič je dal v parlamentu predlog, ki je bil tudi sprejet, da bo ta obravnaval spremembe zakona „o začasnem zadržanju izvajanja nekaterih določb zakona o denacionalizaciji in zakona o izvrševanju kazenskih sankcij”.

Zakon je bil sprejet konec julija leta 1997, iztekel pa se je preteklega 20. decembra. Med drugim se do takrat zadrži vrača-

nje zemlje, gozdov in drugega premoženja fevdalnega izvora, vendar z izjemo premoženja verskih skupnosti. Glede na dvo-mesečno podaljšanje tega zakona bi morda lahko predlagali podaljšanje tudi za sporazum med predsednikom vlade in nadškofom. Sredi oktobra letos so poslanci „levih” strank na predlog LDS izglasovali znamenito besedilo 27. člena zakona o denacionalizaciji (ki še čaka na tretjo, zadnjo obravnavo), po katerem se kmetijska zemljišča in gozdovi, ki ležijo v kompleksih (kjer leži večina nacionaliziranega cerkvenega premoženja), ne vrača v naravi, temveč v obliki odškodnine.

Po zadnjih podatkih predlog cerkvene strani za vlado ni sprejemljiv in če je to cerkvena zadnja ponudba, naj bi se za vlado pogajanja končala. Vlada naj bi ocenila za nesprejemljivo cerkveno ponudbo menda predvsem zaradi previsokih cen, po katerih bi bila Cerkev pripravljena odprodati del nacionaliziranega premoženja. Po cerkvenem predlogu naj bi država plačala polovico skupne vsote takoj in v gotovini, približno tretjino vsote v obveznicah, preostanek pa v zamenjavi premoženja.

V vladi pravijo, da podaljševanje sporazuma nima smisla, če cerkvena stran vztraja pri svoji ponudbi, člani cerkvene podkomisije pa menijo, da zamrzitve vračanja cerkvenega premoženja ni treba podaljševati, če še vedno obstaja volja za iskanje rešitve na obeh straneh.

In če ne? Predsednik vlade dr. Janez Drnovšek je javno povedal, da vlada name-rava spoštovati odločbo ustavnega sodišča, po kateri bi, grobo povzeto, Cerkev morala dobiti vrnjene gozdove, če bi se odločila za takšno rešitev. Če se bodo torej pogajanja med vlado in Cerkvijo o gozdovih končala z novim letom, je realno pričakovati še nekaj razburjenja, ko se bo sprejemal zakon o denacionalizaciji.

Na vsak način se bo popravljanje krivic vleklo še v nedogled, če se bo sploh pravično končalo, pa tudi vračanje zemlje Cerkvi bodo skušali na „legalen” način zadržati.

STRAN 3:

Zaključna prireditev SSTRMB

Zgodilo se je v Sloveniji...

STARI NOVI PREDSEDNIK

PRISEGAM, DA BOM PREDSEDNIK SLOVENIJE SAMO ŠE PET LET...

Milan Kučan je za konec leta prisegel pred parlamentom kot novi predsednik. V svojem govoru ob nastopu svojega tretjega predsedniškega mandata je opozoril tudi, naj bi bila Slovenija pravna država, kot zagotavlja njena ustava. Vendar ljudje vse predolgo čakajo na svojo pravico ali pa so zanjo celo prikrasili. Razširjeno je prepričanje, da v državi vlada korupcija, da je vse več organiziranega kriminala, nezakonitosti, da je mnogo politikov in uradnikov podkupljivih. Sicer vse da ni res. A glede vsega državnih organov ne morejo kar naprej molčati in ne ukrepati, je opomnil predsednik države. Če je to rekel Kučan, bo že držalo, saj je pripomogel svoje...

DR. JOŽE MENCINGER NOVI REKTOR LJUBLJANSKE UNIVERZE

Senat ljubljanske univerze je za novega rektorja v drugem krogu izvolil dr. Jožeta Mencingerja, profesorja na pravni fakulteti, direktorja Ekonomskega inštituta te fakultete ter bivšega ministra ekonomije. Zanj je glasovalo 26 članov senata, za protikandidata dr. Milana Pogačnika, profesorja na veterinarski fakulteti, pa sta glasovala dva člana sveta.

SLOVENIJA V VARNOSTNEM SVETU

S 1. januarjem je Slovenija tudi formalno postala nestalna članica 15-članskega Varnostnega sveta Združenih narodov. Ta sedež bo imela v letošnjem in prihodnjem letu, zastopala pa bo skupino vzhodnoevropskih držav. Slovenija je bila za nestalno članico VS ZN izvoljena na 52. zasedanju Generalne skupščine ZN 14. oktobra lani. Na tajnem glasovanju je dobila kar 140 glasov. Njena protikandidatka je bila Madagaskar, medtem ko se je Belorusija kandidatur v vzhodnoevropski skupini že poprej odpovedala.

Poleg petih stalnih članic, to so Združene države Amerike, Rusija, Kitajska, Francija in Velika Britanija, ima VS ZN deset nestalnih članic z dveletnim mandatom. Letno se jih zamenja polovica. Nestalne članice VS ZN nimajo pravice do veta, imajo pa kot majhne države možnost, da sodelujejo v oblikovanju politike o najpomembnejših vprašanjih, s katerimi se ukvarja svetovna organizacija.

INFLACIJA

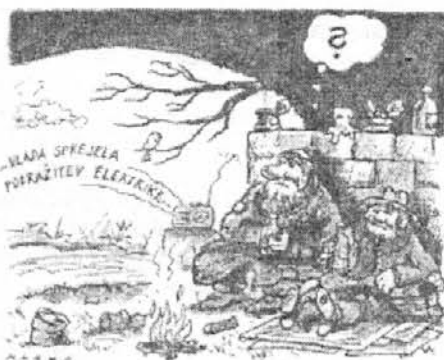
Cene na drobno v decembru so bile v povprečju višje za 0,3% kot novembra, v primerjavi z decembrom 1996 pa za 9,4% višje. Tako znaša letošnja inflacija po trditvah državnega statističnega zavoda 9,4%, kar naj bi bilo v skladu z vladno željo, da letos inflacija ne bo presegla 10%. Pri tem je bilo blago decembra 1997 dražje za 0,4%, storitve pa za 0,3%.

PODRAŽITVE V SLOVENIJI

Cene življenjskih potrebščin, ki so po 1. januarju 1998 uradni kazalec stopnje inflacije, so bile novembra v primerjavi z oktobrom v povprečju višje za 0,8%. Novembra so se najbolj, za 2,2%, povečale cene hrane

in brezalkoholnih pijač, in sicer so za skoraj 14% dražje zelenjave in sadja. Obleka in obutev sta se v povprečju, kot navaja državni statistični urad, podražili za 0,9%. Izdelki in storitve v transportu so se v povprečju podražili za 0,4%. Za 0,2% so se navzgor pomaknile cene najemnin, goriva in energije, medicinski in farmacevtski izdelki pa so bili novembra v primerjavi z oktobrom dražji za 0,1%.

PODRAŽITEV ELEKTRIKE

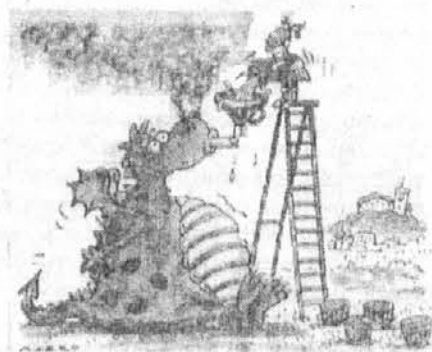

S 1. januarjem je električna energija za 8% dražja. Tako se je poraba za gospodinjstva skupaj z desetodstotnim prometnim davkom po novem obračunavala po ceni 15,99 tolarja za kilovatno uro v dnevnem času oz. po ceni 9,40 tolarja za kilovatno uro v cenejšem, nočnem času. Za tiste, ki imajo enotarifne števec, velja cena 13,43 tolarja za kilovatno uro električne energije.

ANKETA DELA

V tem letu bi se morala slovenska vlada najbolj angažirati na gospodarskem področju, je v anketi, ki so jo predzadnji dan lanskega leta opravili v Delu Stik, odgovorila skoraj polovica vprašanih. Področja, na katerem vlado v letošnjem letu čaka precej dela, so še področje sociale in delovanja pravne države, diplomacija ter vzpostavljjanje političnega ravnotežja. Skoraj polovica anketirancev je delo vladne koalicije v lanskem letu ocenila kot slabo, čeprav pa polovica vprašanih tudi meni, da se bo ta koalicija obdržala tudi v letošnjem letu.

ANKETA O NOvem ŽUPANU

Javnomnenjska raziskava Dela 30. decembra lani kaže, da so ljubljanski volivci pred drugim krogom županskih volitev precej bolj naklonjeni kandidatki Viki Potočnik kot dr. Antonu Jegliču.

Več kot polovica (53,8%) bi svoj glas namenila kandidatki LDS Potočnikovi, medtem ko je le 15,7% vprašanih dejalo, da bi glasovalo za pomladnega delegata Jegliča. 13,7% anketiranih še ne ve, koga bo volilo, 16,9% pa ni želelo izdati svoje odločitve.

PORABSKI SLOVENCI

Slovenska manjšina, ki v večini živi v sedmih porabskih vaseh, je začela gradnjo slovenskega informativnega in kulturnega centra v središču Porabja, v Monostru, kjer bo deloval slovenski porabski radio, razstaveni prostor, konferenčni center in hotel s 60 posteljami in slovensko restavracijo.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Stopili smo v novo leto, a ostajajo stare težave. Družba jih sicer skuša rešiti, a ne najde prave poti iz zagate. Slovenci že dolga leta živimo v tej državi, saj beležimo že petdeset let prihoda. Otroci, vnuki in tudi že pravnuki so se dokončno vživel v argentinsko stvarnost. Razumljivo je torej, da nam ni vseeno, kako se odvíja argentinsko politično življenje, ki ga skušamo opisati v teh vsakotjedenskih komentarjih. Res, ni vse zlato, kar se svetli, a tudi ni vse tako temno, kot včasih izgleda. In leto 1997 v tem ni bilo izjema.

RAZLIČNI REKORDI

Eden največjih problemov argentinskega življenja v tem stoletju je bila nenehna izmenjava demokratičnih in vojaških vlad. Demokracija se tako ni mogla razviti in nasprotujoči si načrti enih in drugih sektorjev niso vodili do razvoja države. Tako bogata dežela je doživela zlato dobo po drugi svetovni vojni, a počasi zaostala za svetom, ki je šel svojo pot.

Ni majhen uspeh, da je Argentina prav v letu 1997 postavila nov rekord: dosegla je najdaljšo demokratično dobo. Datum je šel skoraj neopazno mimo nas; ni bilo ne proslav ne posebnih spominov, kot da bi bilo samo po sebi umevno, da se demokratično življenje nemoteno nadaljuje. In vendar je 3. november 1997 bil politično izredno važen dan. Dopolnilo se je 5.079 dni demokracije, en dan več kot doba Yrigoyen-Alvear-Yrigoyen, po kateri so se začeli problemi vojaških posegov in vojaških vlad. Rekord se silovito razteza proti tretjemu tisočletju, saj na argentinskem obzorju sploh ni videti oblakov kake oborožene avanture. Še več, zadnji ostanki vojaških upornikov se povezujejo v demokratične stranke, da bi po ustavni poti skušali izvesti svoj pojem moderne in urejene države. Kaj boljšega si pač ne moremo želeli.

Sprememb pa ni zaznati le na političnem polju; morda so še večje na gospodarskem. Mnogokrat kritiziramo predsednika Menema in njegovo vlado, vendar je treba priznati temeljno delo preobrazbe, ki ga je sprožil v argentinski družbi. Iz neke vrste kapitalističnega socializma, ki so ga trpeli narod, država in podjetja, smo prešli v liberalizirano družbo, ki nikakor ni raj na zemlji, a dopušča upanje sprememb in izboljšanja. Kot smo že večkrat zapisali: Menemu ni očitati, kar je storil, marveč kako je to storil. Res je, da je da so obtožbe korupcije številnejše kot verjetno še nikdar v moderni argentinski zgodovini. Resnica pa je tudi, da je bil prejšnji položaj neke vrste strukturalna korupcija, ki tudi ni koristila ne državi ne narodu.

BOJ ZA NASLEDSTVO

Šele zadnja leta se je Argentina približala demokratičnemu načinu življenja. Imamo vlado in močno opozicijo; kongres deluje normalno; težava je le v sodnem sistemu, ki je preveč pod vplivom izvršilne oblasti. Morda je to veliki izziv za prihodnost. To bo tudi ena velikih težav bodoče vlade, ker je jasno, da sedanji predsednik ne bo mogel ponovno kandidirati.

Prav to je ena najbolj perečih točk politične sedanjosti. Stopili smo v leto 1998, prvo leto nove argentinske demokracije, ko ne bo volitev. Doslej je bilo še vsako leto kaj: nadomestne parlamentarne, guvernerske, občinske, referendum... Vendar eno leto brez volitev - si je marsikdo oddahnil. A to še ne pomeni, da bo politično življenje teklo mirno. Prav obratno:

najhujši politični spopadi bodo v teku tega leta, ker morajo stranke v letu 1999 stopiti na plan z jasnimi položaji, kakšen bo njihov nastop na predsedniških volitvah.

S tega vidika je težko ugotoviti, kdo ima lažji položaj, vlada ali opozicija. Lahko ne tu ne tam. Peronizem je zapleten v ostra polemiko med ultramenemisti in onimi, ki težijo po spremembi. Opozicija pa si ni nujno jasno, kakšnega kandidata si želi na sploh, kakšen naj bi bil njen vladni program.

V peronizmu pa je položaj prav obraten: spopadi so na dnevnem redu. Med višjimi političnimi predstavnikoma (predsednik Menem in buenosaireski guverner Duhalde), ki sta obenem tudi najmočnejši figuri v stranki, ne more priti do miru. Sklenila sta že neskončno vrsto premirij, a ta nikdar niso držala. Menem sicer ne nastopa direktno. Dovolj ima zvestih oprod, ki v njegovem imenu izvajajo ofenzivo za neko tretjo, neustavno in neverjetno predsedniško dobo. Duhaldeju pa se ob vsakem takem nastopu ježijo lasje in vrača udarec za udarcem. Zadnja najhujša izjava guvernerja se je nanašala na stališča, ki ga zavzemajo ultramenemisti. Zatrdil je, da če bi predsednik končno leta 1999 mogel kandidirati, bi raje doživeli poraz stranke. To je seveda močno odjeknilo v peronizmu, a če gledamo celoten položaj stvarno, lahko zatrdimo, da to mnenje ogovarja resnici. In vprašanje je, do katere mere tega stališča ne zavzema predsednik sam. Morda je Duhalde z napadom na ultramenemiste meril nekoliko višje - na predsednika samega.

PONOVO DESNA STRANKA?

Večkrat smo na tem mestu orisali ideološki položaj argentinskega političnega odra. Omenjali smo razne pomanjkljivosti. Ena velikih vrzeli je pomanjkanje resne desničarske usmerjene stranke. Svoječasno je izgledalo, da bi to stranka MODIN, ki jo je ustanovil bivši polkovnik Aldo Rico. Ko pa je ta začel nastopati svojo politično platformo po zblizjevanju z guvernerjem Duhaldejem, se je stranka dejansko razbila. Tako je brez izraza ostalo ne le večje število političnih osebnosti, marveč tudi mnogo volilcev. V tem lahko tudi najdemo vzrok padanju volilcev in porast praznih glasovnic na zadnjih volitvah.

Pozornost opazovalcev pa se je zadnji dni osredotočila v osebnosti polkovnika Seineldina, ki je zaprt v vojaški ječi Campo de Mayo. Bralci se verjetno spomnijo, da je polkovnik Mohamed Ali Seineldin (kdo mu bo zanimal arabsko pokolenje) načeloval zadnji vojaški vstaji decembra leta 1990. Bil je sojen in obsojen, a večkrat se je govorilo o možnosti pomilostitve. Ko je ob zadnjem božiču Seineldin za nekaj dni zapustil ječo, da je praznike preživel v krogu svoje družine, so se govorice o pomilostitvi znova pojavile. Predsednik Menem je to možnost strogo zanikal. A marsikateri opazovalec meni drugače.

Lahko pa zatrdimo, da je nastanek nove desničarske politične stranke že dejstvo. Ta stranka se suče okoli Seineldina. Imajo že strukturo in čakajo le, da bo Seineldin na svobodi. Če pa bi se pomilostitev izjavila ali preveč zavlekla, bodo verjetno nastopili brez njega. Prvo fazo bodo izpeljali na prihodnjih volitvah, kjer bodo najprej nastopili na občinski ravni. Poizkusno območje se suče okoli provincijske prestolnice La Plata. Od tam naj se razlije po provinci in nato po državi. Tej skupini bo treba pazno slediti, ker lahko dobi veliko važnost v argentinskem političnem življenju.

Nekdaj smo pisali...

IZ PRVE ŠTEVILKE SVOBODNE SLOVENIJE PRED 50 LETI

V NOVI DEŽELI

Kaj bo z nami, ki prihajamo sedaj? Kakšna je naša bodočnost?

Vedimo, da prihajamo v nov svet. V svet, ki je drugačen kot naš ne le po zemljepisni legi in po obliki svojih tal, ampak je drugačen tudi narod, ki tu prebiva, njegove navade, njegov način življenja. Mi mrzli severnjaki marsikdaj težko razumemo življenje in mišljenje vročerknega južnjaka. Zato je ena naših glavnih nalog, ki nas čaka, da spoznamo narod. Je to spoznavanje brezpogojna podlaga za bodoče

uspešno udejstvovanje v tej deželi „nešteti možnosti“.

Začetne težave je veliko lažje prenašati, če si ljudje medsebojno pomagajo. Lepo bo, ako se bodo ljudje, ki so toliko let skupno trpeli, tudi tu povezali v solidno organizacijo, ki jim bo v veliko gnotno in moralno korist. Če kdaj, velja sedaj geslo: „V slogi je moč!“

Svobodna Slovenija,
leto 1 (VI), št. 1; 1948

POR LA LIBERTAD, LA VERDAD Y LA JUSTICIA

Hace exactamente 50 años aparecía en Buenos Aires el primer número de la edición argentina de Eslovenia Libre. Sobrevivientes del horror de la Segunda guerra mundial y la barbarie comunista, un grupo de inmigrantes eslovenos decidió continuar, en otro ámbito pero con los mismos principios, la lucha contra la dictadura comunista, imperante en su patria. Esta intención estuvo claramente expresada en el artículo editorial de ese primer número. Allí se decía:

„A nosotros, los refugiados eslovenos, ha brindado la República Argentina generosa hospitalidad. No fue solamente una expresión de solidaridad con los hombres sin

patria. Es más. Argentina es la tierra de la libertad. Nosotros tuvimos que abandonar nuestros lares, obligados por la dictadura comunista. Argentina es uno de los pocos países del mundo que ha comprendido a tiempo y con claridad y se ha colocado en la vanguardia entre todas las naciones en la observación ideológica del mundo.

‘Eslovenia Libre’ está ante vosotros. El primer número de la edición argentina. A todos los eslovenos conscientes de América del Sud invitamos a estrechar filas en la lucha contra todo terror y que todos acepten nuestro lema: **luchar por la libertad del pueblo esloveno, luchar por el triunfo de la verdad y la justicia.**“

DR. ANDREJ BAJUK

(6)

Slovenija v evropskih integracijskih tokovih

Dopuščati določeno delovanje je nedvomno daleč od pristopa, ki naj bi bil do zasebne iniciative „prijazen“, kaj šele, da bi bil zamišljen in zgrajen na podlagi pričanja o njeni neizogibni nujnosti. Saj za to pravzaprav gre!! Slovenija nujno potrebuje razmah svojega podjetništva in to prav na bazi. Kot smo že omenili ob začetku, v časih, ko stojimo pred močnimi izzivi globalizacije in morebitne integracije, si kot narod ne moremo privoščiti izključevanja in uničujočih ekskluzivizmov.

Izkušnje na tem področju v Italiji (Emilia Romagna, Veneto in drugod), ne Danskem, v baskovskih provincih in Kataloniji v Španiji, ali v zadnjih letih na Finskem, de na omenimo dolgoročno tradicijo v Nemčiji, so prepričljivi zgledi v evropskem miljeju, kaj se lahko ustvari in to v relativno kratkem času, če se gradi v zaupanju do lastnih ljudi in na lokalnem področju. Spadam med tiste, ki so prepričani, da če odpremo možnosti odgovorni ustvarjalnosti in iznajdljivosti vseh Slovencev in Slovencev, bomo odkrili zaklade, o katerih si nismo upali sanjati skozi cela desetletja. In ravno v tem je bistvena razlika z dosedaj prevladujočim pristopom v slovenskem prehodu (ali tranziciji), ki je očitno ter načrtno zastavljen z izključno participacijo in v prid - vedno enih in istih. In to je globoka razlika, ki je ni mogoče enostavno „premostiti“ ali zadušiti v lepih besedah in pazljivo zasnovanih medijskih kampanjah, saj je končno nemogoče prikriti korenito nezaupanje v zmožnosti slovenskega človeka. In četudi nam govorijo o novih strategi-

jah na tem in drugih področjih, se nezaupanje v slovenskega človeka, na katerem so zgrajene, hitro pojavi, če ne drugače, ko pride čas izvedbe. Tokrat se ponovno prikažejo - preko centralizma, kontrolnih mehanizmov državne birokracije, itd. - oše vedno živi ostanki samovoljne mentalitete avtoproglasene „avantgarde delovnega ljudstva“. Po oceni dr. Bogomirja Kovača (Bančni Vestnik, julij 1977) na tem področju „država zapravlja sredstva za postavljanje sorazmerno neučinkovitega birokratskega podjetniškega omrežja, finančne vire pa prepušča oligopolnemu finančnemu trgu“. Dodal bi k temu, da dejansko zapravljamo še nekaj, ki je bolj dragoceno in nenadomestljivo: zapravljamo dragocen čas in to ravno sedaj, ko bi morali - kot narod - z vso vnemo graditi na pripravljenosti nas vseh, da se bomo lahko pogumno soočili z izzivi globalizacije in morebitne integracije v evropski politični in gospodarski prostor.

In namesto da bi se trudili, da bi čimprej imeli konkurenčen, učinkovit ter verodostojen finančni sistem, ki bi odgovorno deloval kot odziv potrebam celotnega gospodarstva in prav posebno kot opora nujnemu podjetniškemu razvoju, še vedno dopuščamo virtualni oligopol v našem bančništvu. V zadnjem gospodarskem pregledu Slovenije, ki ga je izvedel OECD, so ocenili, da je naš finančni sektor še vedno precej plevel, da so še vedno nezadostno razviti zahtevnejši proizvodi in storitve, saj je le 40% vseh posojil vse bančne aktivne v obliki kreditov privatnikom in podjetjem;

„Ostanki ostankov“ predvojne nemške manjšine na Slovenskem

Značilnosti, ki najbolj opredeljujejo osebe avstrijske in nemške narodnosti v Sloveniji ter ljudi, katerih materin jezik je nemški, so maloštevilnost, razpršenost, v večjem delu neavtohtonost in velika selitvena dinamika. Navedene značilnosti in dejstvo, da več kot polovica prebivalstva, ki se opredeljuje kot Nemci in Avstrijci, izhaja iz tujine, potrjujejo, da večine pripadnikov obeh narodnostnih skupin ne moremo uvrstiti med ostanke predvojne nemške narodne manjšine na Slovenskem oz. za njihove potomce, je ena od ugotovitev zgodovinske študije „Nemci“ na Slovenskem (1981-1995).

Prof. dr. Dušan Nečak, vodja znanstveno-raziskovalnega projekta, je 23. decembra predstavil integralno študijo, ki obsega okoli 400 strani in priloge.

Študija „Nemci“ na Slovenskem vključuje prispevke šestih slovenskih zgodovinarjev. Prof. dr. Janez Cvirn je pisal o „Nemcih“ na Slovenskem v obdobju od 1848 do 1941, prof. Tone Ferenc je raziskal položaj med Nemci na Slovenskem med drugo vojno, prof. Nečak je pisal o „Nemcih“ na Slovenskem 1945-1955 v luči nemških in avstrijskih dokumentov, prof. dr. Božo Repe o „Nemcih“ na Slovenskem po drugi vojni, prof. dr. Jože Prinčič o podražavljanju nemške imovine na Slovenskem po drugi vojni (pri tem je obdelal več kot 12.000 zaplenjenih odločb), prof. Mitja Ferenc pa je obdelal „Nemce“ v popisih prebivalstva po drugi vojni.

Prof. Nečak je pojasnil, da namen raziskave „nikoli ni bil iskanje manjšine oziroma odgovor na vprašanje, ali manjšina je ali je ni“, ampak proučiti, kaj se je s

pripadniki nekdanje številčne nemške manjšine dogajalo po II. svet. vojni, „da je manjšina praktično izginila“. Objekt proučevanja so bili tako „ostanki ostankov“.

Z izrazom „Nemci“ so člani projektne skupine označili tiste ljudi, ki so bili v času med obema vojnami priznana narodna manjšina. Predmet proučevanja so bili „tisti ljudje, ki so nekoč živeli na današnjem ozemlju slovenske Štajerske in Koroške ter deloma Ljubljanske pokrajine in Prekmurja“. Pri Kočevarjih pa je situacija nekoliko drugačna, ker so se za svojo usodo odločili sami in je to, kar se je po letu 1945 dogajalo z njimi, posledica nečesa drugega kot v primeru Nemcev in Avstrijcev.

56.151 UPOKOJENCEV S STATUSOM BORCA

Po podatkih Ministrstva za delo, družino in socialno varstvo za junij 1997 je bilo skupaj 56.151 prejemnikov pokojnin s statusom borca, od tega 27.432 starostnih, 8.106 invalidskih, 19.372 družinskih upokojencev in 1.241 upokojenih kmetov borcev. Pokojnine upokojencev s statusom borca so redno višje, delno zaradi ugodnejše odmere, delno pa tudi zato, ker so mnogi borci delali na višjih položajih in imeli sorazmerno višje plače. Poleg tega prejema veteranski dodatek, katerega višina je odvisna od dobe, prebite v NOB, in od višine lastnih dohodkov. In še vesela novica: število upokojenih borcev se ne povečuje: decembra 1994 jih je bilo 61.401, junija 1996 jih je bilo 57.230 in junija letos 56.151.

prav tako, da „še vedno ostajajo tesne vezi med nekaterimi bankami in podjetji, ki so hkrati njihovi lastniki in komitenti“, kar pa „skupno z dejstvom, da sta največji banki oše vedno v državni lasti, povečuje nevarnost moralnega hazarda“.

Vprašanje konkurenčnosti našega bančnega sistema je postalo aktualno proti koncu leta 1990, ko v svojih prvih mesecih DEMOSova vlada ni mogla preprečiti ustanovitve velemonopola v slovenskem finančnem sistemu z združitvijo dveh največjih bank v Ljubljanski banki (LBdd), ki je tako postala ustanova, ki je obvladovala skoraj 90% celotnega sistema. To se je dogajalo istočasno, ko se je skušalo uvesti zakonodajo o privatizacijah (Mencingerjev zakon), ki je dejansko dopuščal bivšim (?) mogočnjakom samoupravnega sistema osvajanje „družbenega kapitala“ po minimalni ceni in silno privilegiranimi pogoji, seveda s pomočjo ugodnih posojil. Očitno je bila ustanovitev tega velemonopola na finančnem področju ključni del celotnega načrta, ki pa končno ni bil izpeljan v svoji prvotni obliki. Da je DEMOSova vlada padla prvenstveno zaradi svoje opozicije temu načrtu, je vedno bolj jasno. Da je pa ta velemonopol bil del tega načrta, je tudi jasno, če se spomnimo na medijsko proglašenje za narodnega izdajalca, ki ga je bil deležen takratni svetovalec slovenske vlade dr. Boris Pleskovič, ko je izjavil, da bo razdelitev Ljubljanske banke v samostojne konkurenčne enote („break-up“) sestavni del vseobsežnega preoblikovanja slovenskega gospodarstva. Deloma vemo, kaj se je dogajalo naprej: LBdd ni preživela svoje finančne šibkosti in zgrešene finančne politike samoupravnega sistema. S pomočjo posojil od Svetovne banke ter Evropske banke za razvoj, a končno na račun slovenskih davkoplačevalcev - zaenkrat in v kolikor je znano, bo to stalo 1800 milijonov

mark - je morala načeti sanacijski proces, skupaj z MKB in NGB kasneje, ki je dejansko vključil zahtevo demonopolizacije. S tem, da danes še vedno nimamo konkurenčnega finančnega sistema, pa ne moremo zaključiti, kot je nedavno dokaj nesmiselno označil visoki funkcionar NLB, da je predlog demonopolizacije bil zgrešen. Realne vzroke pomanjkanja konkurenčnosti je iskati v bolečem zaostajanju procesa strukturalnih reform in v nerazumljivem neredu naših javnih financ, saj po že omenjeni oceni OECD, je „glavni problem“, zaradi katerega smo uvedli kartelski sporazum med vsemi bankami, ki določa najvišjo pasivno obrestno mero, „obnašanje določenih izvenproračunskih skladov“. Tak „problem“ bi se moral enostavno rešiti „s postavitvijo strožjega fiskalnega nadzora“, ne pa s finančno politiko, ki ni v skladu z nujno potrebo spodbujanja konkurenčnosti in inovacij v našem finančnem sistemu.

V takem finančnem sistemu, kot ga pa imamo, stojimo sedaj pred usodnimi odločitvami glede dokončne institucionalne ureditve obeh ustanov, NLB in MKB, ki predstavljata okoli 40% našega bančnega sistema. Nedavno in v sklopu z obveznostmi, ki jih ji nalaga zakon, je Banka Slovenije proglasila, da je njun sanacijski proces zaključen. Brezdvomno bi bila najslabša odločitev ohraniti sedanje stanje, to se pravi, obdržati obe ustanovi v lasti in pod upravo države. Dolgoletne izkušnje na tem področju v deželah v razvoju in tudi med bolj razvitimi jasno pričajo o bistveni šibkosti in neučinkovitosti finančnih institucij v državnih rokah. Pri nas bi to bilo toliko bolj usodno, saj očitno še vedno pogrešamo globoko zasidrane in močno učinkovite institucije pravne države. Torej je privatizacija obeh ustanov v tej perspektivi najboljše rešitev.

Nadaljevanje prihodnjič

POROČILO O SKLEPNI PRIREDITVI SREDNJEŠOLSKEGA TEČAJA „RAVNATELJA MARKA BAJUKA” V LETU 1997.

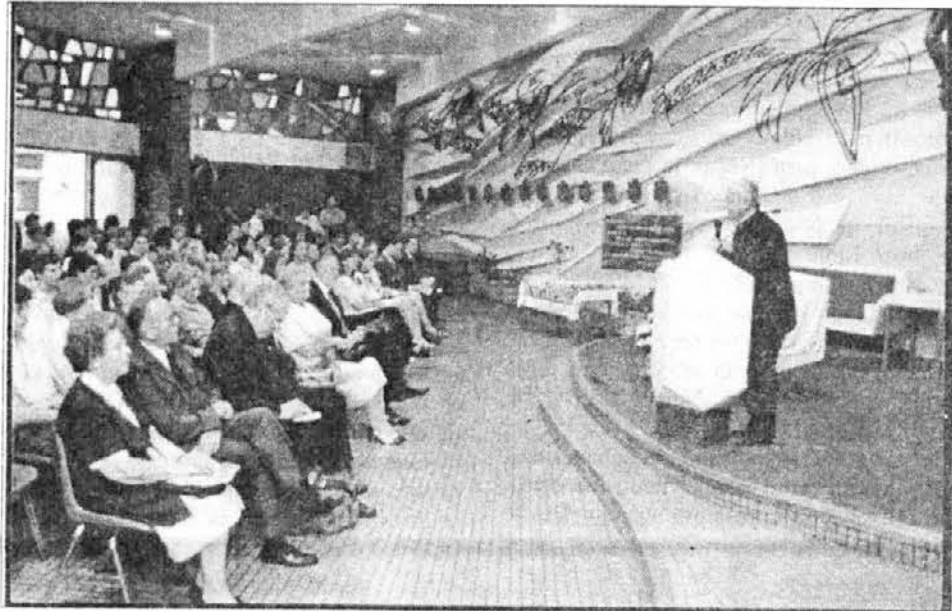
V soboto, 22. novembra, je bila zaključna prireditev STRMB v Slovenski hiši. Razredniki so dijakom od 1. do 4. letnika razdelili spričevala in jim povedali, da bodo morali marca 1998 ob vpisu v naslednji letnik prinesiti počitniško nalogo z naslovom „Kaj so mi povedali moji predniki o svojem prihodu v Argentino”. Sprejemni izpiti bodo 7. marca, popravni izpiti vpis in pričetek sole z mašo pa 14. marca.

Sledila je sv. maša v cerkvi Marije Pomagaj, ki jo je daroval in imel nagovor dr. Alojzij Kuvovica DJ, kodelegat za Slovensko dušno pastirstvo v Argentini in profesor verouka v STRMB. Ker je bila dvorana škofa Rožmana, kjer se ponavadi

Ob odprtju letošnjega šolskega leta smo si izbrali za geslo: „Ljubimo svoj dom - spoštujemo svoj jezik” in podčrtali spoštujemo.

Danes ob sklepu pa se vsaj za trenutek zamislimo, koliko smo se trudili in prizadevali za doseg teh ciljev. O tem pričajo ocene, ki ste jih ravnokar prejeli.

So res zadovoljive? Tudi če je odgovor pozitiven, stremimo k večji popolnosti in poglobitvi! Naj ne bo nobena žrtev prevelika, če smo res prepričani v svoje poslanstvo: ohranitev slovenstva in izročil, ki so bila sveta našim očetom, dedom in pradedom. S tem bomo tudi izpolnili svojo dolžnost do matične domovine Slovenije, katero nosimo v srcu!

Nadškof dr. Rode med nagovorom dijakom srednješolskega tečaja

nadaljuje ta prireditev, zasedena zaradi priprave za slavlje sv. birme, se je sklepna prireditev nadaljevala v cerkvi. Zaradi spoštovanja do prostora (čeprav je bilo prenešeno Najsvetejše), so odpadle nekatere točke programa kot predaja ključa in razglas počitniške naloge, ki se je, kot rečeno, že pred mašo opravil po razredih.

Prva točka sporeda, ki je sledil sv. maši, je bil prihod zastav, argentinske, slovenske in papeške, katere so prinesli najboljši dijaki v letu 1996. Navzoči so zastave v znak spoštovanja sprejeli stoje, nato pa zapeli argentinsko in slovensko državno himno.

Letošnjo prireditev sta počastila s svojo prisotnostjo ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode ter direktor in glavni urednik katoliškega tednika Družina msgr. dr. Janez Gril. Arh. Jure Vombergar, sicer profesor zgodovine 2. in 3. letnika, ki je vodil in napovedoval spored prireditve, se jima je zahvalil za to pozornost in ju pozdravil v imenu profesorjev STRMB. Pozdravil je nato veleposlanika Republike Slovenije v Argentini dr. Janeza Žgajnarja in gospo; predsednika osrednjega društva Zedinjena Slovenija, v katerega okviru deluje Srednješolski tečaj, Marjana Loboda in gospo; delegata Slovenskega dušnega pastirstva v Argentini prelata Jožeta Škerbca; ustanovitelja STRMB dr. Marka Kremžarja; prof. Nedo Vesel Dolenc, ravnateljico tečaja, ter vse sedanje in bivše profesorice in profesorje; šolskega referenta ZS Franceta Vitriha ter vse voditeljice in učiteljice osnovnošolskih tečajev; starše dijakov, posebno člane Odbora staršev, in končno vse dijakinje in dijake. Nato je prosil ravnateljico prof. Nedo Vesel Dolenc, da spregovori ob sklepu šolskega leta 1997. Ta je med drugim dejala:

Dragi abiturienti:

Ko se danes poslavljate in zapuščate naš tečaj, se vam na pragu novega tisočletja odpira nov svet, svet napredka in tehnologije, svet globalizacije, pa tudi svet nasilja mamil in duhovne revščine.

Pri vsem tem pa ne pozabite, da ste

Abiturienti letošnjega zadnjega letnika se poslavljajo

potomci slovenskega rodu, da se v vaših žilah pretaka slovenska kri, da ste seme slovenskih mučencev, ki so darovali najdražje na oltar domovine: svoja mlada življenja! Ostanite zvesti Bogu in narodu!

Kot običajno, so profesorji tudi letos izbrali najboljšega dijaka oz. dijakke vsakega letnika. Razredniki posameznih letnikov so izročili priznanja in sicer knjige, ki jih je daroval sekretariat za Slovence po svetu še v času, ko mu je načeloval dr.

Peter Vencelj. Najboljša dijaka 5. letnika sta dobila tudi srebrni kovanec, dar dr. Petra Urbanca iz Kanade. Priznanja so dobili: najboljša dijaka 1. letnika Damijan Kovačič in Andrejka Puntar; najboljši dijak 2. letnika Danijel Kocmur; najboljša dijakinja 3. letnika Saška Kovačič; najboljša dijakinja 4. letnika Marija Helena Črnak ter najboljši dijakinja 5. letnika Andrejka Kovačič in dopisna dijakinja iz province San Luis Andrejka Zupanc.

Sledil je tradicionalni obred predaje zastav. Napovedovalec je najprej razložil simbolizem tega obreda, nato pa povabil najboljšo letošnjo dijakko, da sprejme zastave v naslednjem redu: dijak 2. letnika Danijel Kocmur, naj sprejme papeško zastavo; dijakinja 3. letnika Saška Kovačič, naj sprejme argentinsko, dijakinja 4. letnika Marija Helena Črnak, pa slovensko zastavo.

Kot naslednja točka sporeda je bilo slovo od zadnjega letnika, letošnje RASTI, 26. po vrsti. Ravnateljica in razredničarka sta absolventom razdelili spričevala in diplome. Letošnji abiturienti so: Andrej Dobovšek, Sebastian García, Adrijan Gaser, Saša Gelb, Bernard Grbec, Saša Golob, Andreja Kovačič, Adrijan Levstek, Marija Mehle, Andrej Možina, Ivan Panaino, Erika Poglajen, Karolina Potočnik, Tatjana Pugelj, Marija Fernanda Romé in dopisna dijakinja Andreja Zupanc.

V imenu abiturientov, ki so letos končali tečaj, se je zahvalila Andreja Kovačič.

Letošnji petošolci so tudi pripravili almanah z naslovom „Naše mesto”, katerega so nesli s seboj v Slovenijo na svojem abiturientskem potovanju in ga tam razdeljevali. Tokrat so ga razdelili med odlične goste in svoje profesorje, ostalim pa je bil na voljo po prireditvi.

Zatem je v imenu staršev dijakov 5. letnika spregovoril inž. Jernej Dobovšek.

Stojé in v tišini so navzoči nato pozdravili odhod zastavonoš.

SLOVENIJA, moja dežela

FRIDERIK PREGL

Edini slovenski Nobelov
nagrajenec

Rodil se je v Ljubljani leta 1869, kjer je končal osnovno šolo in klasično gimnazijo, po preselitvi v Gradec tamkajšnjo univerzo iz medicine, pozneje je postal univerzitetni profesor ravnotam za medicinsko kemijo in leta 1920 tudi rektor. Umrl je leta 1930.

Pregl je utemeljitelj mikroanalize organskih spojin, ko zadostuje samo stokrat manjši vzorec kot prej - samo del grama - za analizo vitaminov, hormonov, encimov, kislin in spoh snovi iz biokemije. Njegova tehnika se danes splošno uporablja in uči na univerzah. Napisal je več knjig o svoji stroki.

Za to delo je prejel več odlikovanj, leta 1923 pa tudi Nobelovo nagrado.

Po rodu Slovenec se je usmeril predvsem na nemško področje, vendar je ohranil stike z domovino in slovenskimi znanstveniki.

POZOR! POZOR!

Ne pozabite, da je v knjižnici Zedinjene Slovenije v Slovenski hiši velika izbira zanimivih knjig, novih in starih. Za utrjevanje slovenščine je slovensko branje prepotrebno.

Pridite si jih sposoditi v pisarno ZS vsak dan od 16. do 20. ure.

Prav tam je na razpolago tudi lepo število videokaset v slovenščini: za otroke in odrasle!

povedal tudi to, da je bila na zadnjem sestanku profesorjev enoglasno izvoljena za ravnateljico srednješolskega tečaja za leto 1998 letošnja ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc, za kar so vsi prisotni izrazili priznanje s ploskanjem.

Profesorji STRMB so visokima gostoma iz Slovenije izročili darilo v spomin na obisk, kar je v imenu vseh storila g. ravnateljica.

Napovedovalec je nato prosil ga nadškofa, da spregovori nekaj besed, kar je rad storil.

Končno se je vodja proslave vsem skupaj zahvalil za udeležbo in sodelovanje. Povabil jih je, da za sklep zapojejo pesem Slovenija v svetu ter s tem zaključijo današnje slavlje.

Starši letošnjih absolventov so pripravili v jedilnici Slovenske hiše prigrizek, kamor so ob koncu prireditve povabili častne goste in profesorje. Tam so mogli dijaki 4. in 5. letnika tudi izvesti tradicionalno predajo „ključa učenosti” ter poskrbeti za smeh in dobro voljo.

Novice iz Slovenije

MARIBOR - „Hvala vsem, ki ste se na predvečer praznika svetih treh kraljev tako množično udeležili njih sprejema in prispevali k obujanju dragocenega izročila, ki so ga poznali že naši dedje. Na ta način želimo ohraniti duhovno dediščino in lepe običaje, s katerimi je povezan prihod svetih treh kraljev - kolednikov Gašperja, Mihe in Boltežarja.“ (glej sliko) je 5. januarja na svečanosti pred stolno cerkvijo na Slomškovem trgu dejal župnik dr. Stanko Lipovšek.

LJUBLJANA - Medtem ko mineva drugo leto, odkar sta se v plaz pod Mojstrovko ponesrečila Stane Belak Šrauf in Jasna Bratanič, je pri založbi Sidarta izšla knjiga, ki jo je vrhunski slovenski alpinist, gorski vodnik in reševalec pisal in načrtoval, ne pa tudi dočkal njene objave. Knjigo Veliki dnevi so sestavili Šraufovi soplezalci in prijatelji iz Belakovih dnevnikov in njegovih popisov vzponov od Triglava do Everest. Razčlenjeni so na enajst poglavij, besedila pa dopolnjuje 120 dokumentarnih fotografij alpinista s komentarji njegovih kolegov. Ob koncu knjige je kot dodatek objavljen seznam pomembnejših od skupno prek tisočih Belakovih vzponov in odprav. Besedila za knjigo je izbral Bine Mlač, uvod zanjo je napisal Marko Prezelj, slikovne priloge so uredili Ines Božič Skok, Marko Prezelj in Janez Skok, ki je sodeloval tudi kot urednik fotografije.

LJUBLJANA - Plečnikova Slovenija je naslov vodnika po arhitekturi, ki so ga v Narodni in univerzitetni knjižnici predstavili sponzor izdaje, Nova Ljubljanska banka, in avtorji vodnika Andrej Hrausky, Janez Koželj in Danjan Prelovšek. Po lanski prvi izdaji knjige z naslovom Plečnikova Ljubljana je to že druga knjiga o Plečniku, ki so jo pripravili isti ustvarjalci. Napovedali so jo pripravili isti ustvarjalci. Napovedali so jo pripravili isti ustvarjalci. Napovedali so jo pripravili isti ustvarjalci.

LJUBLJANA - V Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma je uredništvo Cicibana

podelilo priznanja za najlepša otroška glasila otrok iz vrtcev in nižjih razredov osnovnih šol. Komisija je med 109 prispelih glasil iz vse Slovenije pohvalila 20 glasil, petim pa je podelila nagrade. Po mnenju komisije so bila letos najboljša otroška glasila vrtca Mojca iz Ljubljane, osnovne šole Dušana Muniha iz Mosta na Soči, osnovne šole Lucijana Siljaka v Orehku, osnovne šole Franceta Prešerna v Kokrici in glasilo 2. b razreda osnovne šole Šempas.

LJUBLJANA - V novoletni noči se je v ljubljanski porodnišnici rodilo šest otrok - tri deklice in trije dečki. Prvi Slovenec v letu 1998, težak 3500 gramov in velik 52 centimetrov, se je rodil le minuto po polnoči. Na prvo Slovenko pa so morali v ljubljanski porodnišnici počakati do 3.35, ko je na svet privekela 2940 gramov težka in 50 centimetrov velika deklica. Kmalu po polnoči so novorojenčki zavekali tudi v porodnišnicah drugod po Sloveniji.

LJUBLJANA - Od 31. decembra do 2. januarja so se zgodile tri prometne nesreče s smrtnim izidom: 31. decembra je pri naselju Ponikve na cesti Novo mesto - Ljubljana v trčenju z drugim vozilom umrl 25-letni hrvaški državljani Zlatko Tomkič, na silvestrski večer je avto do smrti zbil 53-letnega pešaka Jakoba Ropotarja; v zgodnjih jutranjih urah na novega leta dan se je pri Naklem na Gorenjskem smrtno ponesrečil 23-letni Boštjan Žerovnik z Bistrice pri Trzinu.

MARIBOR - Več kot šeststo tekačev se je 27. decembra udeležilo 9. tradicionalnega novoletnega teka po mariborskih ulicah. Rekreativci in osnovnošolci so tekli na 1200, mladinke in članice na 3600 ter člani in mladinci na 6000 metrov. V članski konkurenci sta se zmage in denarne nagrade 30 tisoč tolarjev veselila Velenčan Bekim Bahtiri in Madžarka Anika Kovacsik. Mlajši tekmovalci so bili zadovoljni že z McDonaldovim hamburgerjem in vročim golažem, (glej sliko).

Slovenija in šport

KRANJSKA GORA - Avstrijec Christian Mayer (2:12,70) je zmagovalc veslalomu za svetovni pokal v soboto. Edini slovenski finalist Jure Košir je bil 24., za zmagovalcem je zaostal 3,26 sekunde.

Zmagovalc slalomu za svetovni pokal v Kranjski Gori v nedeljo 4. januarja je Avstrijec Thomas Sykora. Dobro so se odrezali tudi slovenski smučarji, Andrej Miklavc je bil peti (zaostanek 36 stotink), Jure Košir sedmi (0,42) in Matjaž Vrhovnik 13. (0,60).

MIAMI, ZDA - Na letošnjem mladinskem teniškem tekmovanju Orange Bowl se je v konkurenci tekmovalcev do 16 let prebil do osmine finala 15-letni Andrej Kračman. Prvo mesto pa si je priborila 16-letna Tina Pisnik in to med dve leti starejšimi tekmovalkami.

DUNAJ, Avstrija - Helena Javornik je zmagovalka 21. silvestrskega teka na Dunaju. 5,4 kilometra dolgo progo je Javor-

nikova pretekla v času novega rekorda proge 17:37 minute.

ZÜRICH - Slovenska nogometna reprezentanca je na najnovejši lestvici Mednarodne nogometne zveze nazadovala še za eno mesto in se s tem še bolj približala repu lestvice najboljših stotih moštev. Trenutno je na 95. mestu, kar je za 18 mest slabša uvrstitev kot ob koncu leta 1996.

PREDAZZO, Italija - Na tekmi za nordijsko kombinacijo je Slovenija v kategoriji mladincev do 18 let dosegla dvojno zmago. Jure Kosmač, ki je bil po skokih drugi, je v teku nadoknadil 25 sekund zaostanka, ki ga je imel za vodilnim po skokih Markom Šimicem, in zasedel prvo mesto. Drugi je bil Šimic, 7. Aljoša Zelnik, 10. pa Andrej Jezeršek. Med mladinci do 20 let je zmagal Švicar Roger Kamber, 4. pa je bil David Adamič. Tako skoki kot tudi teki so potekali v močnem dežju, nastopilo je 47 tekmovalcev do 18 let in 20 do 20 let. Tudi

Slovenci v Argentini

KONCERT NARODNIH V SLOVENSKI HIŠI

Konec lanskega leta je med nami gostoval Domžalski komorni zbor. Z veseljem smo ga sprejeli ter z užitkom poslušali, ko nam je še isti dan, ko je dospeli, zapel vrsto pesmi na Slovenskem dnevu v Slovenski vasi. Takoj nam je padla v oči - ali bolje v ušesa njihova visoka kvaliteta, ubrani glasovi, odlična disciplina in seveda tudi njihov izvrstni dirigent Karel Leskovec.

Med svojim bivanjem v Argentini so obiskali vrsto naših domov v Velikem Buenos Airesu pa tudi po notranjosti. Povsod so bili lepo sprejeti in rojaki so lahko uživali slovensko pesem v njihovem izboru predvajanju.

Končno so priredili tudi slavnostni koncert za vse rojake v osrednji Slovenski hiši 23. novembra 1997. Razporedili so se ob odru pri polni dvorani škofa Rožmana. Vse je prisluhnilo njihovi pesmi, ki nas je vrnila s svojimi napevi in motiviko v slovensko deželo, odkoder so nam prinesli svoj pevski pozdrav.

Naj naštejemo pesmi, ki so jih s polno gotovostjo in navidezno lahkoto predstavili našemu občinstvu: Benjamin Ipavec je bil prisoten s Slovensko deželo in Domovini, Anton Nedved pa z znano Gregorčičevo Nazaj v planinski raj, kar je bila tudi želja našega občinstva. Seveda ni smela manjkati Foersterjeva Večni ave, Kramolčeva priredba N'mav črnez jizaro ter narodna Oblaki so rudeči. Navdušile so vse poslušalce tudi Tomčev Venček narodnih, vesela Vrabčeva Bratci veseli vsi, pa Radovana Gobca Preljubi fantič moj.

V drugem delu smo lahko slišali še program, harmonično izbran med veselimi, melanholičnimi, tipično narodnimi, prirejenimi ali v dialektu, in zaljubljenimi pesmi-

mi, pa tudi izbranimi specifično za našo izseljensko tematiko kot Funtek-Pinat Na tujih tleh. Nnavdušile so Lebičev Visoki rej in Trauniče so žie zalene, Boštjančičeva Kaj pa je tebi ljubica, Kramolčeva Oj ta mlinar, Tomčeva Čej so tiste sezice, Vremšakova En starček, Vrabčeva Polka je ukazana ter Švikaršičeva So že rožce v hartenu žawowale.

Odobranju ni bilo konca, tako da so morali pevci dodati še nekaj drugih pesmi, ki so vžgale poslušalce.

Tudi pri tem koncertu smo lahko občudovali njihove lepe glasove in odlično povezanost zbora z dirigentom. Seveda pa je treba omeniti še Tomaža Plahutnika, ki je spremljal s svojimi citrami vrsto pesmi in jim vžil posebno barvo.

Naj omenim, da je pri koncertu sodeloval še Mladinski pevski zbor iz San Justa pod vodstvom dirigentke Andrejke Selan Vombergar, ki je na začetku zapel tri pesmi, na koncu pa sta oba zbora zapela skupno nekaj pesmi v splošno zadovoljstvo občinstva.

Zbor je pozdravil predsednik Zedinjene Slovenije Marjan Loboda, se mu zahvalil za obisk in za ves trud. Tudi člani zbora so se zahvalili našim rojakom, ki so jih tako gostoljubno sprejeli. Končno so si še izmenjali darila v spomin na lepe trenutke.

Posebno zahvalo pa zasluži ves zbor pod predsedništvom Polone Gorše ter pod vodstvom dirigenta Karla Leskovca za 1 umetniški užitek pri poslušanju narodnih pesmi, ki so nam jih prinesli in nudili v tako perfektni obliki v nekaj tednih bivanja med nami, posebno pa še za ta osrednji koncert v Slovenski hiši.

Hvala lepa!

TD

PROTEST V RIMU

Po napovedi družbeno-političnega društva Edinost iz Trsta se je pred predsedniško palačo v Rimu začel protest zoper petdesetletno kršenje 6. člena italijanske ustave, ki določa, da država ščiti manjšine. Položaj je resen na območju Furlanije-Juljske krajine, še resnejši pa je za člane slovenske manjšine, čeprav je predsednik italijanske republike lani v Palermu poudaril, da je naloga vlade zagotavljati uresničevanje ustave v „vsakem kotičku države“.

Osebnosti

Rojstvi: V družini Franca Jarca in ge. Marije roj. Oberžan se je 8. decembra rodila hčerka, ki bo pri krstu prejela ime **Cecilija Marija**.

V Syracuse, New York, pa je bila 3. decembra rojena **Tamara Jakoš**, hčerka dr. Petra in Klavdije roj. Malovrh.

Krsti: V Tucumanu je bil 20. decembra krščen **Patricij Gabriel Porcelo Žakelj**, sin Sergia in inž. Ane roj. Žakelj. Botra sta bila Luis Porcelo in Ivanka Žakelj. V San Justu **Veronika Nahir Montenegro**, hčerka Rudolfa in Magdalene roj. Osojnik, in **Sofia Santolaria**, hčerka Ricarda in Marije roj. Kavčič.

Vsem srečnim staršem naše čestitke.

Umrli so: v San Martinu **Milan Vičič** (73), v Berazategui **Jože Klun** (68), v Santos Lugares **Karolina Leskovec** (92), in v Pontevedra **Franc Demšar** (83). Naj počiva v miru!

Nova diplomantka: Na podjetniški univerzi UADE (Universidad Argentina de la Empresa) je dokončala študije in prejela naslov „licenciada en Relaciones públicas“ **Adrijana Možina**. Iskreno čestitamo!

Mali oglasi

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

TURIZEM

tel. 441-1264 / 1265
Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo
PSIHOLOGINJA

Lic. Marjana Volovšek, klinična psihologinja, za mladino in odrasle, družine in pare. Av. Luis María Campos 1544 - 3. nadst. „12“ - Tel.: 784-2290

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148
dr. Franc Knave, dr. Bernard Knave, dr. Veronika Knave - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.
dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 627-4242 - E-mail: vivodtime@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bn. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bn. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKE VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uradije ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uradije ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

6. januarja 1998

1 dolar	171,18 SIT tolarjev
1 marka	94,39 SIT tolarjev
100 lir	9,61 SIT tolarjev

Obvestila

Zedinjena Slovenija obvešča vse starše, da se bo otroška kolonija vrnila iz Cordobe v nedeljo, 1. januarja okoli 8. ure zjutraj v Slovensko hišo.

LUČ MIRU

Skavti in taborniki so prinesli Luč miru iz Svete dežele v Evropo tudi preko Slovenije. 21. decembra so jo pred ljubljanskim magistratom ob navzočnosti nadškofa dr. Franca Rodeta slovesno razdelili skavtom iz drugih krajev Slovenije. Plamen luči miru, ob katerem lahko vsak prižge svojo svečko, so skavti delili na več javnih mestih in po cerkvah po Sloveniji. Svečke, prižgane s tem plamenom, so na božični večer razsvetljevale okna domov in na ta način simbolično opozarjale na božično sporočilo miru. Tudi predsednik državnega zbora Janez Podobnik je v prostorih državnega zbora sprejel predstavnike slovenskih katoliških skavtinj in skavtov ter tabornikov, ki so prinesli Luč miru iz Betlehema.

50-letnica Društva Zedinjena Slovenija

Sveta maša za vse pokojne predsednike, odbornike in člane Društva

Na ustanovitveni dan, v nedeljo 25. januarja, ob 9,30 v Slovenski hiši

Po maši slavnostna spominska seja sedanjega odbora.

Vsi rojaki prisrčno vabljeni!

PRIDRUŽITE SE USPEŠNIM!

Leto 1998 je leto sijajnih priložnosti. Preživimo poletje z **MASTER CARD - CARTA SLOGA**

za vse nezgode, obolenja, izgubljeno prtljago i.t.d. pa

MASTER-ASSIST

Vse informacije osebno ali po telefonu za vas 656-6565

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

ŠPORTNIKI LETA 1997 V SLOVENIJI

Izbor Društva športnih novinarjev Slovenije 24. decembra

I. Najboljša ekipa v individualnih športnih panogah:

Moštvo kanuistov 3 x C-1 (Simon Hočvar, Gregor Terdič in Sebastjan Linke) so dobitniki slalomске bronaste kolajne na SP '97 v Braziliji.

II. Najboljša ekipa v kolektivnih športnih igrah:

Košarkarski klub Union Olimpija. Že leta 1994 je moštvo v Lausanni osvojilo evropski pokal. Letos pa je doseglo tretje mesto evropske lige državnih prvakov, kar je eden izmed največjih slovenskih uspehov v kolektivnih športnih igrah nasploh.

III. Športnice:

1. Brigita Bukovec, tek na 100m z ovirami

Po zgodovinskem uspehu - drugim mestom na olimpijskih igrah v Atlanti '96 je Brigita Bukovec dokončno postala slovenska športna junakinja tega stoletja, za tem pa je v Lausanni pritekla na drugo mesto, v St. Denisu pri Parizu in Linzu je dobila tretje, junija na sredozemskih igrah pa je v Bariju brez težav osvojila srebrno kolajno.

Na največji prireditvi sezone - svetovnem prvenstvu '97 v Atenah resda ni osvojila kolajne, s četrtnim mestom pa je dosegla najboljšo slovensko uvrstitev na šestih svetovnih prvenstvih kraljice športa.

2. Metka Sparavec, plavanje na kratke proge

Slovenska rekorderka na vseh najkrajših progah hrbtnega, delfinovega in prostega sloga. Na evropskem prvenstvu v kratkih bazenih v Rostocku je bila Metka lani decembra četrta na 50 metrov hrbtno, šesta na 50 m prosto, sedma na 50 metrov delfin in 15. na 100 m prosto. Velik delež je

prispevala tudi k četrtemu mestu slovenske ženske mešane štafete. Na sredozemskih igrah v Bariju je nato osvojila srebrno kolajno na 50 metrov prosto in bronasto na 100m. Na poletnem evropskem prvenstvu v Seville je osvojila zavidljivo šesto mesto na 50m prosto v elitni evropski konkurenci. Osvojila je še 15. mesto na 100 m prosto, prav tako pa tudi dve deveti mesti s slovensko štafeto.

3. Andreja Grašič 1997, biatlon

Inštruktorka slovenske vojske iz Križ in je v Sloveniji v biatlonu prvakinja tolikokrat, da njenih naslovov ne bi mogli prešteti na prste obeh rok.

Leta 1994 je bila 18. v šprintu na olimpijskih igrah, leto pozneje pa se je prav tako v šprintu za svetovni pokal v Lahtiju na Finskem že povzpela na 2. mesto.

Naslednja sezona 1995/96 je bila njena najuspešnejša doslej, saj je v Antholzu po 2. mestu na 15 km še v slovaškem biatlonskem centru Osrblje na enaki razdalji dosegla prvo slovensko biatlonsko zmago v svetovnem pokalu. Dosežek je potrdila še s 3. mestom v šprintu in z naslovom evropske prvakinja na 15 km, odlični rezultati pa so ji navrgli tudi končno zmago in zlato kolajno v tej disciplini svetovnega pokala ter četrto v skupni oceni.

Postala je tudi vojaška svetovna prvakinja. Pozneje je slavila drugo zmago svetovnega pokala v njeni najmočnejši disciplini - na 15 km, na finalu svetovnega pokala v Novosibirsku je zasedla 2. mesto v šprintu, v skupni oceni je prišla med najboljšo petnajsterico tekmovalk svetovnega pokala.

IV. Športniki:

1. Primož Péterka, smučarski skakalec

Doma je iz Domžal. V zimi 1995/96 je požel kar dve zmagi svetovnega pokala. Na tekmah svetovnega pokala je dosegel 7 posamičnih zmag, 3 druga in 4 tretja mesta!

V smučarskih poletih - s 3. mestom in zmago na avstrijskem Kulmu z državnim

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-1) 636-0841

Telefax: (54-1) 636-2421

e-mail: esloveniau@impsat1.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires -

Argentina - Tel.: 307-1044 - Fax: 307-1953

E-mail: vilko@ciudad.com.ar

rekordom 203 metre ter dramatični veliki finale svetovnega pokala na velikanki Planici s 4. in 2. mestom mu je navrglo poleg velikega globusa še kristalno piramido FIS za zmago v svetovnem pokalu v tej posebni disciplini smučarskih skokov.

Pozimi je v Kuopiu na Finskem dosegel odlično tretje mesto. To je bilo znamenje za bleščeč zaključek sezone svetovnega pokala 1997, ki jo je kronal pred več kot 50 tisoč gledalci na letalnici v Planici kot najboljši smučarski letalec prejšnje zime.

2. Iztok Čop, čoln enojec

Veslač, doma iz Studenčic pri Lescah, je leta 1991 na Dunaju v dvojcu z Denisom Žvegljem kronal premierni nastop na absolutnem svetovnem prvenstvu s srebrno kolajno, z istim v Barceloni '92 je priveslal tudi prvo olimpijsko kolajno za samostojno Slovenijo, za tem pa se je sam okitil še z naslovom svetovnega prvaka med enojci.

Uvodna zmaga v svetovnem pokalu na olimpijski progi na Bavarskem mu je vtila novih moči. V velikem finalu se je na samo 1000 metrov dolgi progi okitil z naslovom sredozemskega prvaka. Po drugi zaporedni zmagi na finalu v Luzernu je še v Parizu dosegel prvo mesto.

3. Roman Perko, nordijska kombinacija

Pozimi 1996 se je moštvo Slovenije postavilo Igor Cuznar, Rolando Kaligaro in Roman Perko na mladinskem SP v Asiagu (Italija) veselilo bronaste ekipne kolajne. Letos je Perko postal mladinski svetovni prvak v nordijski smučarski disciplini.

Tuda na olimpijski skakalnici v Calgaryju, kjer je Matjaž Debelak leta 1988 osvojil prvo slovensko - bronasto - olimpijsko kolajno v nordijskem smučanju, nato pa s kolegi na moštveni tekmi še ekipno srebrno, je tudi Perko uspešno začel pohod. Samo dan za tem, ko so se naši mladinski reprezentanti veselili prvega ekipnega naslova mladinskih svetovnih prvakov v smučarskih skokih, si je zagotovil 10. mesto, v Kanadi pa je imel še bolj blesteče nadaljevanje: - na nordijskem SP '97 v Trondheimu se je s sijajnim 5. mestom prebil prav v vrh svetovne elite.